

Správa o činnosti SASS v roku 2022

Trh kolektívneho investovania

Trh kolektívneho investovania na Slovensku v roku 2022 bol výrazne ovplyvnený zhoršenou geopolitickou situáciou, zapríčinenou ruskou agresiou na Ukrajine. Vojná na Ukrajine bola tiež spúšťačom surovínovej krízy v Európe, čo vyústilo do dramatického nárastu cien energií. Dvojciferná inflácia, nárast úrokových sadzieb, prepady na kapitálových trhoch boli ďalšie faktory, ktoré mali výrazný vplyv na sektor kolektívneho investovania.

Majetok v otvorených podielových a investičných fondoch pod správou členov SASS dosiahol k 31.12.2022 hodnotu 11,66 miliardy Eur, čo predstavovalo pokles o 6,46% (v absolútnej hodnote o 805,7 mil. EUR) oproti koncu roka 2021.

Najväčší objem majetku 41% zostal zainvestovaný v zmiešaných fondoch, aj keď ich podiel počas roka 2022 klesol o 3,5 percentuálneho bodu. Druhé miesto obhájili akciové fondy s 24,3% podielom, ktoré naopak svoje zastúpenie počas roka zvýšili. Vzrástol aj podiel realitných fondov na 20,2%, naďalej strácali dlhopisové fondy, v ktorých je zainvestované už len 9,3% zo všetkých investícií. Ostatné typy fondov boli zastúpené len minimálne. Pokiaľ ide o domicil, slovenskí investori stále preferovali domáce fondy so 75,4% podielom na trhu, keď podiel zahraničných fondov, ktorý ku koncu roka 2022 predstavoval 24,6% len mierne vzrástol.

Čisté predaje, ktoré v roku 2022 dosiahli 464,9 mil. EUR, boli na úrovni dlhodobých priemerov. Aj keď v porovnaní s rekordným rokom 2021 sme zaznamenali pokles čistých predajov o 69,3%, tak stále v kontexte zložitej geopolitickej situácie a turbulencií na finančných trhoch, sú dosiahnuté výsledky sektora v čistých predajoch veľkým úspechom. Dobré predajné výsledky je možno vo veľkej miere pripísať pravidelným investíciám a vyššej vyspelosti investorov, keď na rozdiel od minulosti dokázali zachovať rozvahu a svoje investície držali. Najvyššie čisté predaje sme zaznamenali v akciových (541 mil. EUR) a realitných fondoch (142,6 mil. Eur). Predaje v ostatných triedach aktív boli nízke alebo záporné. Najväčší odlev finančných prostriedkov sme pozorovali v zmiešaných fondoch (-102,3 mil. EUR).

Výkonnosti fondov v roku 2022 po mimoriadne úspešnom roku 2021 sa dočkali určitých korekcií. Výkonnostne najhoršie boli na tom akciové fondy s priemernou váženou výkonnosťou -17%, naopak najlepšie sa držali realitné fondy, ktoré dosiahli výkonnosť +4,1%. Priemerná ročná výkonnosť všetkých fondov bola žiaľ negatívna -9%. Pozitívne možno hodnotiť, že aj napriek veľmi nepriaznivým podmienkam na finančných trhoch v roku 2022, trojročná vážená výkonnosť fondov zostala kladná.

Legislatíva

V úvode roka 2022 sa SASS zapojila do MPK k Zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu. V rámci tohto zákona boli navrhované aj niektoré zmeny v zákone o kolektívnom investovaní. Vo väčšine prípadov išlo o technické zmeny súvisiace s implementáciou niektorých ustanovení Nariadenia (EÚ) 2019/2088 („SFDR“) a zároveň bol v zákone vyriešený rozpor v povinnostiach pri správe FKI uzavretého typu.

Najväčšie úsilie vynakladala SASS už tradične v daňovej oblasti. Predseda predstavenstva, výkonný riaditeľ, ako aj ďalší zástupcovia členov SASS absolvovali viaceré stretnutia so zástupcami MF SR, IFP, poslancami NR SR, kde presadzovali zrovnoprávnenie zdaňovania investičných nástrojov v rámci slovenskej daňovej legislatívy, pričom prioritou zostalo rozšírenie časového testu aj na štandardné podielové fondy. SASS vypracovala analýzu dopadov na daňové príjmy štátu. Analýza obsahovala simulácie daňových výpadkov v závislosti od dĺžky časových testov. Model odhadoval potenciálne výpadky na dani z príjmu dostatočne presne, nakoľko bol kalibrovaný na základe reálne odvedenej zrážkovej dane vybraných členov SASS. Aj keď sa počas roka nepodarilo dosiahnuť želanú zmenu v zákone o dani z príjmu, podarilo sa aspoň presvedčiť poslancov za stranu SAS, ktorá návrhy SASS zahrnula do svojich návrhov zmien v zákone o dani z príjmov.

V záujme vyjasnenia nejasných ustanovení Zákona o dani z príjmov pri zdaňovaní rôznych výnosov zo zahraničných podielových listov sa SASS písomne obrátila so súborom otázok na Finančné riaditeľstvo SR (FR SR). FR SR s určitým odstupom nakoniec pripravilo odpovede, ktoré boli skôr všeobecného charakteru.

V druhej polovici roka 2022 najväčšiu pozornosť SASS pútal návrh novely zákona č.235/2012 o osobitnom odvode poslancu Milana Vetráka. SASS odmietla zavedenie osobitného odvodu pre správcovské spoločnosti, pričom svoje stanovisko zdôvodnila relevantnými argumentami. Výkonný riaditeľ stanovisko SASS k zákonu o osobitnom odvode opakovane prezentoval na osobných stretnutiach s poslancom Vetrákom, ako aj na finančnom výbore NR SR. Treba povedať, že návrh zákona, pre svoju nesystémovosť a narúšanie podnikateľského prostredia vzbudil veľký odpor viacerých dotknutých subjektov. Zákon o osobitnom odvode nakoniec v roku 2022 schválený nebol.

Členská základňa, dáta, governance

Ku koncu roka 2022 mala SASS 24 členov, z toho 6 riadnych a 18 pridružených. Členská základňa sa počas roka 2022 rozrástla o jedného nového pridruženého člena J&T Investičná spoločnosť, správ. spol., a.s.. Žiadna spoločnosť z SASS neodišla.

V priebehu roku pravidelne zasadalo predstavenstvo, z dôvodu efektívnosti, väčšinou on-line formou. Rozhodnutia predstavenstva významným spôsobom ovplyvňovali stratégiu SASS najmä v legislatívnej oblasti.

Dňa 20.6.2022 sa uskutočnilo VZČ SASS, ktoré takisto prebehlo on-line formou. VZČ v roku 2022 schválilo zmenu stanov, ktorá garantuje ochranu hospodárskej súťaže medzi členmi

asociácie. Na základe výsledkov VZČ bol aktualizovaný zápis SASS v registri záujmových združení právnických osôb.

Nadalej pokračoval pravidelný týždenný a mesačný reporting dát zobrazujúci vývoj trhu kolektívneho investovania v SR. V oboch reportoch boli vykonané určité vylepšenia, do týždenných reportoch bol dodaný aj prehľad o očistených predajoch a redemáciách, do mesačných reportov boli dodané údaje o čistých a hrubých predajoch spoločností od začiatku roka. Zmeny v reportovacích procesoch tiež umožnili zasielať mesačný report najneskôr do skončenia nasledujúceho mesiaca. V priebehu roka sa opäť výrazne zvýšil počet reportovaných fondov. Celkový nárast počtu fondov bol 149, keď novo uvedených fondov bolo 192, 33 fondov bolo zlikvidovaných a 10 zlúčených. Ku koncu roka 2022 SASS zverejňovala dáta celkovo o 953 fondoch, z toho bolo 97 domácich a 856 zahraničných.

Konferencie a komunikácia

Vo februári 2022 SASS v spolupráci s vydavateľom denníka Hospodárske Noviny zorganizovala vyhodnotenie a odovzdávanie ocenenia pre domáce aj zahraničné podielové fondy - Top Fond Slovakia 2021 v niekoľkých kategóriách. SASS prevzala odbornú garanciu za tvorbu propozícií a za informačnú databázu údajov o podielových a investičných fondoch. SASS pri príležitosti odovzdávania cien Top Fond Slovakia 2021 informovala o vývoji na trhu podielových fondov za uplynulý rok, k čomu vydala tlačovú správu. Za rok 2021 SASS po prvýkrát vyhlásila víťaza v kategórii najpredávanejší nový podielových fond. Podujatie prebehlo on-line zo štúdia Hospodárskych Novín.

SASS a Asociace pro Kapitálový trh Česká republika (AKAT ČR), po dvojročnej prestávke vynútenej pandémie Covid, opätovne spoločne zorganizovali už 11. ročník odbornej konferencie Next steps in Asset Management 2022, ktorá sa uskutočnila 10. mája 2022 na Národnom futbalovom štadióne v Bratislave. Konferencia bola tiež prenášaná on-line. Konferencia bola zameraná na prezentáciu aktivít účastníkov trhu v oblasti finančného vzdelávania a komunikácie investičnej problematiky zameranej na mladých ľudí. Na konferencii tiež zazneli fundované stanoviská k aktuálnej globálnej ekonomickej situácii a jej vplyve na finančné trhy. Účastníci boli takisto oboznámení s najväčšími výzvami v rámci finančnej legislatívy a regulácie na Slovensku a v Českej republike. Konferencie Next steps in Asset Management 2022 sa zúčastnilo viac ako sto manažérov a zamestnancov spoločností pôsobiacich na trhu kolektívneho investovania, obchodníkov s cennými papiermi, odborných pracovníkov bánk a poisťovní, odborných pracovníkov regulátorov, ako aj individuálnych investorov zo Slovenskej a Českej republiky.

Na jeseň (3.-4. novembra) 2022 SASS zorganizovala 20.ročník odbornej konferencie Kolektívne investovanie na Slovensku 2022, ktorá sa uskutočnila hoteli Kaskády, Sliač - Sielnica. Podujatie poskytlo účastníkom komplexný pohľad na aktuálnu situáciu na finančných trhoch a v kolektívnom investovaní na Slovensku a vo svete v roku 2022. Hlavnou témou konferencie bolo Investičné poradenstvo ako kľúč ku kvalitnému a efektívnemu predaju podielových fondov. Tradične nechýbali informácie z legislatívnej oblasti a regulácie kolektívneho investovania. V programe nechýbala ani diskusia na tému realitných investícií. Druhému dňu konferencie dominovali investičné témy a na záver lídri spoločností pôsobiacich na

slovenskom trhu kolektívneho investovania prezentovali svoj pohľad na budúcnosť kolektívneho investovania.

Členstvo v medzinárodných organizáciách

SASS sa počas roku kontinuálne zúčastňovala na práci a aktivitách nadnárodných organizácií EFAMA a IIFA, ktorých je riadnym členom, hlavne v oblasti toku štatistických informácií na mesačnej, kvartálnej a ročnej báze, ale aj v monitorovaní stavu implementácie európskych právnych noriem a predpisov. SASS pripravila pre obe medzinárodné organizácie tzv. „Country report“ o stave kolektívneho investovania na Slovensku. Záujmy SASS zastupoval v predstavenstve EFAMA p. Matušovič, ktorý pravidelne informoval o dianí v tejto organizácii. SASS mala v roku 2022 zastúpenie v piatich stálych komisiách EFAMA.